

літніх людей в життєдіяльність громад. Перша – програми мало націлені на сприяння розвитку активності літніх людей, залученості їх до соціально дієвої позиції в громаді. Друга - дана група розмита серед інших вразливих груп і особливі потреби, специфіка інтересів та запитів людей поважного віку не враховуються в достатній мірі.

Проблема залученості людей у віці в своїх громадах усвідомлюється частиною суспільства і органів місцевої влади, але залишається мало актуалізованою для значної кількості державних і недержавних організацій. Тому її актуалізація в роботі місцевих органів влади та структур громадянського суспільства є важливим напрямом формування більш ефективних політик на місцевому рівні щодо літніх людей. Доцільно для цього розгорнути відповідну інформаційну кампанію та роботу з відповідальними працівниками органів місцевого самоврядування. Зініціювати серії громадських слухань та тренінгів зі спеціалістами, що працюють з людьми поважного віку. При роботі з людьми поважного віку громадському сектору та відповідним комунальним структурам варто також приділяти увагу подоланню розповсюджених стереотипів вивченої безпорадності, пасивності та відчуження, пропонуючи нові позитивні стратегії особистої поведінки літніх людей. Більш активно залучати з громадських організацій фахівців з формування громадянських компетенцій і фахівців з активізації людей поважного віку.

В рамках виконання Стратегії необхідно розробити місцеві цільові комплексні програми активізації потенціалу людей поважного віку. Включити до їх розробки на паритетних засадах спеціалістів органів місцевого самоврядування та представників структур громадянського суспільства, що працюють з людьми поважного віку.

Література

1. Стратегія державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року. URL : zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2018-p

2. Кіпень В. П. Люди поважного віку в Україні: потреби, цінності та взаємодія з органами влади. Вінниця : Видав. ФОП Дмитрієва С.О, 2019. 56 с.

УДК 32-027.21:316.77

МЕРЕЖА ВПЛИВУ ЮЛІЇ ТИМОШЕНКО У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ НАПЕРЕДОДНІ ВИБОРІВ ДО ПАРЛАМЕНТУ 2019 р.

В. Ф. Кокорський

Ставлячи за мету визначення потенціалу Ю.Тимошенко на Вінничині перед парламентськими виборами 2019 р. ми підтримуємо визначення політичної мережі або мережі впливу як набору відносно стійких неієрархічних взаємозалежних відносин, що поєднують множину акторів, які поділяють спільні інтереси щодо політики і обмінюються ресурсами для досягнення визначеної мети шляхом налагодження відносин співробітництва [1]. Вона сформована навколо обласного представництв партії та депутатського корпусу, представленого в місцевих радах регіону. За даними «Опори», партійна організації ВО «Батьківщина» в області включає 772 осередки і є п'ятою за розгалуженістю в Україні [2]. Формальний і неформальний контроль над процесами, що відбуваються в них, а також діяльністю депутатів місцевих рад здійснює багаторічний голова обласної організації партії Людмила Щербаківська. Вона була призначена на посаду виконуючого обов'язки голови обласної організації в 2010 році, а до цього з січня 2009 року очолювала вінницьку міську організацію «Батьківщини» [3].

Її досить скандальне входження в нинішню владу почалося з Революцією гідності, коли 25 січня 2014 р багатотисячний Майдан зайняв приміщення ОДА та створив Вінницьку

Народну раду, членом якої Л. Щербаківська була як глава фракції облради і керівник обласної організації біло-сердечних. В обмін на звільнення зайнятої будівлі вона лобювала призначення своїх однопартійців на посади заступника голови обласної ради (Наталія Солейко) і керівника постійної комісії з питань соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів (Ігор Вернигор). Сама ж претендувала на посаду губернатора, але в підсумку задовольнилася отриманою за коаліційною квотою посадою заступниці голови ОДА з гуманітарних питань, яку обіймала 3 місяці.

У 2015 р. Л. Щербаківська безуспішно конкурувала з нинішнім мером Вінниці Сергієм Моргуновим на виборах міського голови, а після місцевих виборів 2015 року сіла в крісло заступниці голови обласної ради до 19 травня 2017 року, коли її повноваження були достроково припинені у зв'язку зі звинуваченнями в чисельних фактах використання коштів і комунального майна з корисливою метою і лобювання призначень родичів і однопартійців на керівні посади в установи, підпорядковані обласній раді. Вінницькі ЗМІ також публікували інформацію про поїздку Людмили Щербаківської на партійний захід до Одеси за рахунок обласного бюджету [4]. Крім того, скандальним стало і призначення за її згоди керівником фракції «Батьківщини» у Вінницькій обласній раді Олега Мейдича – відомого кримінального авторитета «Монгола» [5].

Попри сумнівну репутацію, за досить тривалий період керівництва Л. Щербаківської обласною «Батьківщиною» і перебування у структурах влади вона сформувала розгалужену систему зв'язків як в столиці, так і на Вінничині. До того ж представники цієї партії очолюють 4 районних ради, а в цілому в районах області «Батьківщина» контролює не менше 182 депутатів (21 % мандатів), у Вінницькій обласній раді - 16 депутатів (19 % місць). Зазвичай така кількість виявляється цілком дозволяє використовувати опозиційну нішу для критики і навіть протидії команді Петра Порошенка в обласній державній адміністрації.

Так, Вінницька область стала першою в Україні, де скликали сесію з питань відставки Арсена Авакова і прийняття «Закону про імпичмент Президента». Крім того, під час травневої сесії 2018 року після виступу представника від «Батьківщини» Владислава Роя депутатський корпус більшістю голосів заблокував облаштування в приміщенні облдержадміністрації центрального обласного «Прозорого офісу» [6]. Показовим є те, що необхідність його відкриття тривалий час опрацьовувалася губернатором В. Коровієм. Вражаючими були і результати голосування: 46 з 59 присутніх депутатів, тобто більшість обласної ради, підтримали пропозицію опозиції, фактично сприяючи зростанню напередодні активної фази передвиборчого періоду протестної амплітуди.

З іншого боку, загалом рівень опозиційності в обласній раді знизився. Порівняно з 2016 роком кількість питань, які отримали підтримку депутатів від опозиції, зросла на третину [7]. Та й в ряді районів формально опозиційна «Батьківщина» активно співпрацює з партією влади та її сателітами (Немирівський, Піщанський, Томашпільський, Тростянецький, Хмільницький райони) в керівництві рад на рівні заступників їх голів від БПП. У той же час, в Тиврівському районі, де головує представник від БПП, постійні комісії очолюються опозиційними «Батьківщиною» і «Громадянською позицією». В цілому розподіл керівних посад в області демонструє, що реальний розклад сил в радах є результатом політичних домовленостей та часто не відповідає волевиявленню громадян.

Підсумовуючи, слід зазначити, що попри певну токсичність керівника «Батьківщини» Вінниччини Людмили Щербаківської команда Юлії Тимошенко має в області широко розгалужену партійну мережу і вагоме представництво в місцевих радах, володіючи значним рівнем довіри з боку населення. У цьому сенсі показовими стали дуже важливі для партії влади (чинний губернатор Валерій Коровій родом з Тростянця) вибори до Тростянецької ОТГ 29 квітня 2018 р. За їх результатами голоси виборців розподілилися наступним чином: «Батьківщина» отримала 9 депутатських мандатів, БПП – 8, самовисуванці – 4, «Самопоміч» – 2, РПЛ і Аграрна партія – по одному. Позитивна динаміка підтримки партії під час цих та інших виборів до об'єднаних територіальних громад

свідчить про серйозну конкуренцію, яку вона може скласти мережі Петра Порошенка в кампанії 2019 року в області.

Література

1. Молодцов О. В. Сутність політичної мережі як моделі представництва та реалізації інтересів суб'єктів територіального розвитку. URL : <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/POLITICHNI/05-MOLODCOV.pdf>

2. Партійне покриття регіонів України: хто має найбільше представництв? URL : <https://rada.oporaua.org/analytyka/zviti/10841-partiine-pokryttia-rehioniv-ukrainy-khto-maie-naibilshe-predstavnytstv>

3. В Винницьком БЮТе снова переворот? URL : <http://www.vinnitsa.info/news/politics/v-vinnitskom-byute-snova-perevorot.html>

4. Головну «тимошенківку» Вінниччини хочуть звільнити з посади заступниці голови обласної ради. URL : <https://vn.depo.ua/ukr/vn/golovnu-timoshenkivku-vinnichchini-hochut-zvilniti-z-posadi-zastupnici-golovi-oblasnoyi-radi-20170519574084>

5. Виговський О. У партії Юлії Тимошенко кримінальне поповнення. URL : <https://informator.news/v-partiji-yuliji-tymoshenko-kriminalne-popovnennya/>

6. Горковчук В. Партійний офіс «Блоку Петра Порошенка» у Вінниці залили кров'ю. URL: <http://politarena.info/featured/partiinyi-ofis-bloku-petra-poroshenka-u-vinnytsi-zalyly-krov-iu/>; Горковчук В. Опозиція у Вінницькій обласній раді заблокувала відкриття головного обласного «Прозорого офісу». URL : <http://politarena.info/featured/opozytsiia-u-vinnytskii-oblasnii-radi-zablokuvala-vidkryttia-holovnoho-oblasnoho-prozoroho-ofisu/>

7. Гайда Т. «Маркерна область» допрогулювалася до ручки: майже 20 % у Вінницькій облраді можна відкликати. URL : <http://www.chesno.org/post/677/>

УДК 903.05:393:314,148 (1-12)

КУЛЬТУРНЕ КОЛО БАБИНЕ: ПОТЕНЦІАЛ ПАЛЕОДЕМОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Р. О. Литвиненко

Одним з напрямів праісторичних досліджень, що ґрунтуються насамперед на археологічних за своїм походженням джерелах, є палеодемографія давніх популяцій. Не можна сказати, що ця проблематика є надто популярною і добре розробленою для первісної, зокрема й бронзового віку, археології півдня Східної Європи, натомість певні напрацювання в ній все-таки існують [Алексеев 1989, с. 63–90; Гаврилюк и др. 1994; Гей 1990; Долуханов 1978; Иванова 2001; Кислый 1989; 1995; 2011; Кислий 2005; Литвиненко Р., Литвиненко М. 2011; Пустовалов 2005, с. 131–137; Пустовалов, Степанова 1990; Сергеева 2007; Синюк 1996; та ін.].

Зазвичай палеодемографія використовує два основні різновиди археологічних джерел – некрополі й поселення, застосовуючи при цьому абсолютно різні методики досліджень і отримуючи суттєво відмінні за своєю сутністю, а не за показниками, результати. Наприклад, для бронзового і ранньозалізного віків східноєвропейського Степу і Лісостепу, представлених культурами скотарських у своїй основі народів (з різними формами ГКТ), базовим джерелом зазвичай виступають могильники, здебільшого курганні.

А джерельна база по основних хронологічно послідовних археологічних утвореннях бронзового віку Надчорноморського-Каспійської області – ямної, катакомбної, бабинської та лолінської, а також зрубної культурних областей – є доволі презентабельною. На жаль, точних і навіть приблизних кількісних оцінок масивів ямних, катакомбних і зрубних